

ДО ПИТАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРАТУРИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Данильченко Юрій Броніславович - прокурор Харківської області

У статті окреслено шляхи підвищення ефективності роботи прокуратури Харківської області, та впровадження передових методів протидії організованим злочинності, наведено приклади окремих злочинів, що вчинені організованими злочинними групами.

В статье рассматриваются пути повышения эффективности работы прокуратуры Харьковской области и внедрения передовых методов противодействия организованной преступности, приводятся примеры отдельных преступлений, которые были совершены организованными преступными группировками.

Acest articol vorbește despre modalitățile de îmbunătățire a eficienței activității procuraturii din regiunea Harkov, și introducerea unor metode avansate de combatere a crimei organizate, sunt expuse exemple de infracțiuni individuale, care au fost comise de grupuri criminale organizate.

Питанням організації діяльності прокуратури, як державного правоохоронного органу, на який покладено здійснення встановлених Конституцією України функцій, з метою захисту прав і свобод людини, загальних інтересів суспільства та держави приділяють увагу науковці та практики, досліджуючи її систему, правовий статус, завдання, функції, тощо. Автор публікації є практиком, тому у статті приділено увагу діяльності прокуратури Харківської області у сфері протидії організованим формам злочинності, наводяться приклади окремих злочинів, що вчинені організованими злочинними групами, окреслено шляхи підвищення ефективності роботи та впровадження передових методів протидії організованим злочинності.

Прокуратура Харківської області кілька років поспіль перебуває у числі лідерів

у сфері протидії організованим формам злочинності. Так, упродовж 2016 року правоохоронними органами області знешкоджено 8 організованих груп, до складу яких загалом входила 31 особа (3 місце в державі), зокрема: 4 – у сфері економіки, у тому числі одну у нафтогазовій промисловості, 1 – з корупційними зв'язками, 3 – із міжрегіональними зв'язками. До суду направлено обвинувальні акти у 8 кримінальних провадженнях указаної категорії. З метою відшкодування завданих кримінальними правопорушеннями цієї категорії збитків на стадії досудового розслідування у підозрюваних вилучено й арештовано готівкових грошових коштів на загальну суму 4 млн 720 тис. гривень. Крім того, завдяки вжитим заходам покращено стан розшуку учасників злочинних угруповань, які переховуються від слідства та суду, зокрема розшукано трьох

осіб, що упродовж тривалого часу уникали правосуддя.

Особливу увагу прокурори Харківщини приділяють підвищенню ефективності роботи та впровадженню передових методів протидії організованим злочинності. Так, упродовж трьох років прокуратура області підтримує тісні професійні зв'язки з Консультативною місією Європейського Союзу (КМЄС) – реалізуються, перебуваючи на різних стадіях, одразу декілька проектів консультативної допомоги європейських колег. Окремим питанням обговорення на цьому рівні є боротьба з організованою злочинністю. У лютому 2017 року прокурор Харківської області Юрій Данильченко зустрівся зі старшим радником з питань прокуратури (організована злочинність) Йеном Річардсоном та радником з питань кримінальних розслідувань Паулюсом Клікунасом Консультативної місії Європейського Союзу.

Учасники зустрічі обговорили реальні можливості реформування слідчих підрозділів, що займаються боротьбою з організованою злочинністю. Радник з питань кримінальних розслідувань КМЄС розповів про ідею проведення експерименту у Харківській області. Його суть полягає у створенні підрозділу, до якого ввійдуть правоохоронці, які протидіють обігу наркотиків, торгівлі людьми, аналітики тощо.

Розуміючи важливість питань, що порушуються, Паулюс Клікунас зазначив: «Боротьба з організованими формами злочинності є найскладнішою для правоохоронців у всьому світі. Ми хотіли б, щоб цей експеримент, насамперед, мав практичну основу. Так би мовити йшов знизу, від безпосередніх практиків». Ми підтримали таку ідею, адже підрозділ, який спеціалізується на боротьбі з організованою злочинністю, є надзвичайно потрібним. Свою думку з даного приводу висловив і автор даної публікації: «Я вважаю, що у цього підрозділу має бути дуже високий рівень незалежності. Це повинен бути мобільний, автономний відділ фахівців і з різних сфер,

який спеціалізуватиметься лише на боротьбі з організованими злочинними групами». На нашу думку, допомога європейських фахівців може відіграти важливу роль у створенні кардинально нового підрозділу. Ми готові до співпраці в цьому напрямі, й правове поле нашої держави дає таку можливість. У той же час є кілька важливих складових, без яких, на нашу думку, експеримент не варто й починати. Це, по-перше, забезпечення автономності підрозділу, для того щоб уникнути під час розслідування передчасного витоку інформації. По-друге, працівники цього відділу мають бути досвідченими та правильно мотивованими. І наостанок, технічні та оперативні можливості. Тільки у випадку, коли підрозділ матиме високий рівень забезпечення: як технічного, так і оперативної підтримки, знову ж таки, автономної, ми матимемо шанс на швидкі та позитивні результати.

Нині триває переговорний процес щодо реалізації цього проекту. Також експерти КМЄС провели п'ятиденний тренінг для усього відділу нагляду за додержанням

законів органами, які ведуть боротьбу з організованою злочинністю.

Нові підходи вже й в цьому році дали свої результати. З початку року виявлено чотири організовані злочинні групи. Три з них мають кваліфікацію «бандитизм», одна – з корумпованими зв'язками, вона діяла у бюджетній сфері. Так, у квітні прокуратура області направила до Красноградського районного суду Харківської області обвинувальний акт стосовно організатора та учасників озброєної банди, на рахунку якої крадіжки, розбої та вбивство. Досудовим розслідуванням встановлено, що у жовтні 2016 року 32-річний мешканець с. Петропіль, Лозівського району створив організовану групу, що займалася крадіжками та розбоєм. До неї увійшли двоє мешканців Лозівського району та по одному «представнику» Зачепилівського та Нововодолазького районів області. У липні 2016 року зловмисники викрали майно з території одного із приватних господарств у Лозівському районі. Збитки оцінили у 25 тис. гривень. Наступного місяця банда скоїла розбій, який закінчився вбивством. Близько 6-ї години ранку п'ятеро зловмисників приїхали в одне із сіл Красноградського району. Троє залишилися на варті, а підозрюваний із напарником перелізли через паркан домоволодіння. У дворі вони підійшли до 78-річної жінки та почали вимагати віддати заощадження сина-підприємця. Бабуся стала кликати на допомогу. Зловмисники погрожували їй пневматичним пістолетом, потім били. Жертві, яка з усіх сил опиралася, один із зловмисників заламав та зв'язав скотчем руки, а другий кілька разів вдарив по голові бейсбольною битою. Від отриманих тілесних ушкоджень жінка померла. Коли літня жінка перестала подавати ознаки життя, зловмисники зайшли до будинку, де знайшли 25 тис. гривень.

Останній свій напад зловмисники вчинили, уже озброївшись обрізом мисливської рушниці. Наприкінці жовтня 2016 року бандити у балаклавах із обрізом, пневматичними пістолетами, газовими балончиками та кайданками (пластиковими джгутами) проникли у домоволодіння подружжя фермерів,

яких вони обікрали влітку в Лозівському районі. Підозрювані перелізли через паркан у двір. Дочекалися, поки господарі повернуться додому. Побили їх, зв'язали та заволоділи грошима і майном своїх жертв на загальну суму майже 80 тис. гривень. Організатору злочинної групи оголошено підозру за ст. 257, ч. 4 ст. 187, ч. 5 ст. 185, ч. 1 ст. 263 Кримінального кодексу України (далі КК України) (організація озброєної банди, розбій та крадіжка, вчинені організованою групою, незаконне поводження зі зброєю). Двом учасникам банди – 37-річному мешканцю Зачепилівського району та 24-річному жителю Лозівського району області інкримінують бандитизм, скоєння розбою та крадіжки у складі організованої групи (ст. 257, ч. 4 ст. 187, ч. 5 ст. 185 КК України). Ще одному члену злочинного угруповування – 32-річному мешканцю с. Нова Водолага – повідомлено про підозру за ст. 257, ч. 4 ст. 187 КК України (бандитизм та розбійний напад, скоєний у складі організованої групи). Наймолодшому учаснику банди – 20-річному мешканцю Лозівського району – окрім бандитизму, розбою та крадіжки, вчинених організованою групою, незаконного поводження зі зброєю, інкримінується умисне вбивство з корисливих мотивів, вчинене за попередньою змовою (ст. 257, ст. 27, ч. 4 ст. 187, ч. 5 ст. 185, ч. 1 ст. 263, пункти 6, 12 ч. 2 ст. 115 КК України). Також пред'явлено обвинувачення двом мешканцям Лозівського району, які залучалися організатором банди для підготовки та участі в окремих розбійних нападках. Одному з них інкримінується розбій, вчинений організованою групою, та умисне вбивство з корисливих мотивів, вчинене за попередньою змовою (ч. 4 ст. 187, пункти 6, 12 ч. 2 ст. 115 КК України). Другому, який проходить у справі як пособник, оголошено підозру за ч. 5 ст. 27 ч. 4 ст. 187 КК України (пособництво, розбій, вчинений організованою групою). Наразі на вимогу прокуратури підозрювані перебувають під вартою.

Також у поточному році уже винесено вирок. Жовтневий районний суд м. Харкова підтримав вимоги прокуратури і визнав винними трьох жінок – членів органі-

зованої злочинної групи (ОЗГ), які займалися незаконним придбанням та збутом метадону. Організатора ОЗГ засуджено до 6 з половиною років позбавлення волі з конфіскацією майна, ще двох учасниць – до 6 років з конфіскацією майна.

Восени 2014 року 33-річна жінка, відбувши покарання за незаконний збут наркотиків, вирішила повернутися до наркобізнесу. Вона створила злочинну групу, куди ввійшли 28-річна сестра організаторки та 37-річна жінка, з якою остання познайомилася під час перебування в СІЗО. Обидві учасниці ОЗГ також притягувалися до відповідальності за незаконний збут наркотичних засобів. Маючи чимало знайомих серед наркоманів, жінки налагодили мережу збуту метадону на території Харківської області та за її межами. Сестри займалися придбанням, зберіганням та фасуванням метадону. Готовий товар передавали друзі, яка його закладала в схованки: під східцями у під'їздах будинків, під водостічною трубою, у загорожі на автостоянці, у стовбурах дерев. Також як схованку використовували адресні таблички на будинках, вкопані покришки коліс, бордюри клумб тощо. Жінка повідомляла сестрам адреси схованок, ті, у свою чергу прийнявши замовлення від наркозалежних клієнтів, домовлялись про реалізацію метадону. Після перерахування

клієнтами грошей на банківський рахунок, зловмисники вказували місце знаходження товару. За одну дозу (0,25 г) брали від 500 до 600 гривень. При цьому члени ОЗГ використовували не лише власні банківські картки, а й рахунки своїх рідних та знайомих, які не здогадувалися про походження грошей. Отримані кошти торгівки спрямовували на «розвиток наркобізнесу» та власні потреби. Зокрема, на ці гроші вони купували метадон, винаймали квартири, де фасували товар, оплачували його транспортування в інші регіони. Загалом протягом п'яти місяців учасниці ОЗГ «заробили» понад 1 млн 800 тис. гривень. Організатору та двом членам злочинного угруповання винесено вирок за ч. 3 ст. 307 (незаконне придбання, зберігання та збут наркотичних засобів), ч. 3 ст. 28, ч. 2 ст. 306 (використання коштів, отриманих від незаконного обігу наркотичних засобів) та ч. 2 ст. 309 (незаконне придбання, зберігання наркотичних засобів без мети збуту) КК України.

Як видно із викладеного вище, запровадження нових підходів в організації діяльності прокуратури Харківської області, що запропоновані представниками Консультативної місії Європейського Союзу, сприяє підвищенню ефективності роботи такого важливого правоохоронного органу держави.